

KONVENCIJOS DĖL VISŲ FORMŲ DISKRIMINACIJOS PANAIKINIMO MOTERIMS FAKULTATYVINIS PROTOKOLAS

Valstybės, šio Protokolo dalyvės,
atsižvelgdamos į tai, kad Jungtinių Tautų Organizacijos įstatai dar kartą patvirtina tikėjimą pagrindinėmis žmogaus teisėmis, asmens orumu ir verte bei vyrų ir moterų lygiomis teisėmis,
taip pat pabrėždamos tai, kad Visuotinė žmogaus teisių deklaracija⁵ skelbia, kad visi žmonės gimsta laisvi ir lygūs pagal orumą ir teises ir kad kiekvienas žmogus privalo turėti visas joje išdėstytas teises ir laisves nedarant jokių skirtumų, įskaitant lyčių skirtumą,
prisimindamos, kad tarptautiniai žmogaus teisių paktai⁶ ir kiti tarptautiniai žmogaus teisių aktai draudžia lyčių diskriminaciją,
taip pat prisimindamos Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims⁴ (toliau – Konvencija), kurioje valstybės dalyvės pasmerkia visas moterų diskriminacijos formas ir susitaria nedelsdamos visais įmanomais būdais vykdyti moterų diskriminacijos panaikinimo politiką,
dar kartą patvirtindamos savo pasiryžimą užtikrinti, kad moterys galėtų visiškai ir lygiai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis ir imtis efektyvių veiksmų užkirsti kelią šių teisių ir laisvių pažeidimams,
susitarė:

1 straipsnis

Valstybė, šio Protokolo dalyvė (toliau – valstybė dalyvė), pripažįsta Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto (toliau – Komitetas) kompetenciją gauti ir nagrinėti pagal 2 straipsnį pateiktus pranešimus.

2 straipsnis

Pranešimus savo ar kitų vardu gali pateikti valstybės dalyvės jurisdikcijoje esantys asmenys ar asmenų grupės, laikantys save nukentėjusiais nuo tos valstybės dalyvės padarytų bet kurių Konvencijoje išdėstytų teisių pažeidimų. Pateikėjas, pateikdamas pranešimą asmenų ar asmenų grupių vardu, turi turėti jų sutikimą, jei jis be tokio sutikimo negali pateisinti galėjimo veikti jų vardu.

3 straipsnis

Pranešimai yra pateikiami raštu ir negali būti anoniminiai. Komitetas nepriima pranešimo, susijusio su valstybe, Konvencijos dalyve, kuri nėra valstybė, šio Protokolo dalyvė.

4 straipsnis

1. Komitetas nesvarsto pranešimo tol, kol nėra nustatyta, kad visos nacionalinės priemonės buvo išnaudotos, išskyrus tuos atvejus, kai tokių priemonių taikymas buvo nepagrįstai uždelstas arba neįtikėtina, kad tokios priemonės gali būti veiksmingos.
2. Komitetas skelbia pranešimą nepriimtiniu, kai:
 - a) ta pati medžiaga jau buvo Komiteto nagrinėta arba buvo nagrinėta ar yra šiuo metu nagrinėjama kita tarptautinio tyrimo ar ginčų sprendimo tvarka;
 - b) jis nesuderinamas su Konvencijos nuostatomis;

⁵ Rezoliucija 217 A (III).

⁶ Rezoliucija 2200 A (XXI), priedas.

- c) jis yra aiškiai nepagrįstas arba nepakankamai pagrįstas;
- d) yra piktnaudžiaujama teise pateikti tokį pranešimą;
- e) pranešime išdėstyti įvykiai įvyko prieš įsigaliojant šiam Protokolui atitinkamai valstybei dalyvei, išskyrus atvejus, kai tie įvykiai tebesitęsia ir po įsigaliojimo dienos.

5 straipsnis

1. Kiekvieną kartą gavęs pranešimą ir, kol nepriimtas sprendimas dėl esminių aplinkybių, Komitetas gali perduoti atitinkamai valstybei dalyvei skubiai svarstytiną prašymą, kad ji imtųsi laikinų priemonių, kurių gali prireikti siekiant išvengti nurodyto pažeidimo galimos neatitaisomos žalos nukentėjusiajam ar nukentėjusiesiems.

2. Tai, kad Komitetas naudojasi teise veikti pagal šio straipsnio 1 dalį, nereiškia, kad jau nuspręsta dėl pranešimo priimtumo ar jo esmės.

6 straipsnis

1. Tik tada, kai Komitetas laiko pranešimą nepriimtiniu apie tai neinformuojant atitinkamos valstybės dalyvės ir tik tuo atveju, jei asmuo ar asmenys sutinka, kad tai valstybei dalyvei būtų atskleista jų tapatybė, Komitetas apie bet kurią pagal šį Protokolą pateiktą pranešimą konfidencialiai informuoja atitinkamą valstybę dalyvę.

2. Atsakanti valstybė dalyvė per šešis mėnesius pateikia Komitetui rašytinius paaiškinimus ar pareiškimus, paaiškinančius dalyko esmę ir teisės gynimo būdą, jei toks yra, kurią ta valstybė dalyvė galėjo būti nustačiusi.

7 straipsnis

1. Pagal šį Protokolą gautus pranešimus Komitetas svarsto naudodamasis visa turima informacija, pateikta asmenų ar asmenų grupių, savo ar jų vardu ir atitinkamos valstybės dalyvės, ir užtikrina, kad ši informacija būtų perduota visoms suinteresuotoms šalims.

2. Pagal šį Protokolą Komitetas pranešimus svarsto uždaruose posėdžiuose.

3. Išnagrinėjęs pranešimą, Komitetas pateikia savo nuomonę apie pranešimą ir rekomendacijas, jei jų yra, suinteresuotoms šalims.

4. Valstybė dalyvė deramai apsveria Komiteto nuomonę bei rekomendacijas, jei jų yra, ir per šešis mėnesius pateikia Komitetui raštišką atsakymą, įskaitant informaciją apie veiksmus, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į Komiteto nuomonę ir rekomendacijas.

5. Komitetas gali paraginti valstybę dalyvę pateikti papildomą informaciją apie priemones, kurių valstybė dalyvė ėmėsi dėl Komiteto nuomonės ir rekomendacijų, jei jų buvo, įskaitant tą informaciją, kurią Komiteto nuožiūra ta valstybė dalyvė turėtų pateikti paskesnėse ataskaitose pagal Konvencijos 18 straipsnį.

8 straipsnis

1. Jeigu Komitetas gauna patikimą informaciją apie rimtus ir sistemingus Konvencijoje nustatytų teisių pažeidimus valstybėje dalyvėje, Komitetas gali pakviesti tą valstybę dalyvę bendradarbiauti tiriant šią informaciją ir šiuo tikslu pateikti pastabas dėl šios informacijos.

2. Atsižvelgdamas į pastabas, kurias gali pateikti atitinkama valstybė dalyvė, ir į kitą turimą patikimą informaciją, Komitetas gali paskirti vieną ar kelis savo narius atlikti tyrimą ir skubiai pateikti Komitetui išvadas. Suderinus ir valstybei dalyvei leidus, tyrimo metu gali būti atliktas vizitas į jos teritoriją.

3. Išnagrinėjęs tokio tyrimo išvadas, Komitetas šias išvadas kartu su komentarais ir rekomendacijomis perduoda atitinkamai valstybei dalyvei.

4. Atitinkama valstybė dalyvė, gavusi šias Komiteto išvadas, komentarus ir rekomendacijas, per šešis mėnesius pateikia Komitetui savo pastabas.

5. Toks tyrimas yra atliekamas konfidencialiai ir bendradarbiaujant su valstybe dalyve visuose tyrimo etapuose.

9 straipsnis

1. Komitetas gali paraginti atitinkamą valstybę dalyvę įtraukti į savo ataskaitą pagal Konvencijos 18 straipsnį išsamią informaciją apie priemones, kurių imtasi pagal šio Protokolo 8 straipsnį atliktą tyrimą,

2. Prireikus Komitetas gali po šešių mėnesių, kaip nustatyta šio Protokolo 8 straipsnio 4 dalyje, paraginti atitinkamą valstybę dalyvę informuoti jį apie priemones, kurių imtasi dėl tokio tyrimo.

10 straipsnis

1. Kiekviena valstybė dalyvė, ratifikuodama ar pasirašydama šį Protokolą arba prie jo prisijungdama, gali pareikšti, kad nepripažįsta Komiteto kompetencijos, nustatytos 8 ir 9 straipsniuose.

2. Kiekviena valstybė dalyvė, padariusi pareiškimą pagal šio straipsnio 1 dalį, gali bet kuriuo metu atšaukti šį pareiškimą, pranešdama apie tai Generaliniam Sekretoriui.

11 straipsnis

Valstybė dalyvė imasi visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad su jos jurisdikcijoje esančiais asmenimis nebūtų blogai elgiamasi ar jie nebūtų bauginami dėl to, kad kreipėsi į Komitetą pagal šį Protokolą.

12 straipsnis

Pagal Konvencijos 21 straipsnį Komitetas į savo metinę ataskaitą įtraukia ir savo veiklos pagal šį Protokolą ataskaitą.

13 straipsnis

Kiekviena valstybė dalyvė įsipareigoja plačiai skelbti ir viešinti Konvenciją ir šį Protokolą bei sudaryti palankias sąlygas gauti informaciją apie Komiteto nuomonę ir rekomendacijas, ypač su ta valstybe dalyve susijusiais klausimais.

14 straipsnis

Komitetas parengia savo darbo reglamentą, kurio reikės laikytis vykdant šio Protokolo suteiktas funkcijas.

15 straipsnis

1. Šį Protokolą gali pasirašyti visos Konvenciją pasirašiusios, ratifikavusios ar prie jos prisijungusios valstybės.

2. Visoms Konvenciją ratifikavusioms ar prie jos prisijungusioms valstybėms šis Protokolas galioja tik jį ratifikavus. Ratifikavimo dokumentai atiduodami saugoti Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

3. Prie šio Protokolo gali prisijungti visos Konvenciją ratifikavusios ar prie jos prisijungusios valstybės.

4. Prisijungimas pradeda galioti, kai prisijungimo dokumentas atiduodamas saugoti Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

16 straipsnis

1. Šis Protokolas įsigalioja po trijų mėnesių nuo dešimtojo ratifikavimo ar prisijungimo dokumento atidavimo saugoti Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui dienos.

2. Kiekvienai valstybei, kuri prisijungia prie Protokolo ar jį ratifikuoja po jo įsigaliojimo dienos, šis Protokolas įsigalioja po trijų mėnesių nuo tos dienos, kai ši valstybė atiduoda saugoti savo ratifikavimo ar prisijungimo dokumentą.

17 straipsnis

Šiam Protokolui neleidžiama daryti jokių išlygų.

18 straipsnis

1. Kiekviena valstybė dalyvė gali pasiūlyti šio Protokolo pataisas ir pateikti jas Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui. Generalinis Sekretorius apie pasiūlytas pataisas praneša valstybėms dalyvėms, ragindamas pranešti, ar jos pritaria, kad būtų sušaukta valstybių dalyvių konferencija pateiktam pasiūlymui aptarti ir dėl jo balsuoti. Jei bent trečdalis valstybių dalyvių pritaria tokiai konferencijai, Generalinis Sekretorius sušaukia Jungtinių Tautų globojamą konferenciją. Bet kuri konferencijoje dalyvavusių ir balsavusių valstybių dalyvių balsų dauguma priimta pataisa perduodama Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai patvirtinti.

2. Pataisos įsigalioja, kai jas patvirtina Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja ir priima du trečdaliai valstybių, šio Protokolo dalyvių, atitinkama savo konstitucijos nustatyta tvarka.

3. Pataisoms įsigaliojus, jos tampa privalomomis jas priėmusioms valstybėms dalyvėms. Kitoms valstybėms dalyvėms galioja šio Protokolo nuostatos ir ankstesnės šio Protokolo pataisos, kurias jos yra priėmusios.

19 straipsnis

1. Kiekviena valstybė dalyvė gali bet kuriuo metu denonsuoti šį Protokolą, raštu pranešdama apie tai Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui. Denonsavimas įsigalioja po šešių mėnesių nuo tos dienos, kai Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius gauna pranešimą.

2. Denonsavimas neužkerta kelio ir toliau taikyti šio Protokolo nuostatas bet kuriam pranešimui, įteiktam pagal šio Protokolo 2 straipsnį arba bet kuriam tyrimui, pradėtam pagal šio Protokolo 8 straipsnį prieš denonsavimo įsigaliojimą.

20 straipsnis

Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius informuoja visas valstybes apie:

- a) kiekvieną šio Protokolo pasirašymą, ratifikavimą ir prisijungimą prie jo;
- b) šio Protokolo ir bet kurios jo pataisos pagal 18 straipsnį įsigaliojimo datą;
- c) apie kiekvieną denonsavimą pagal 19 straipsnį.

21 straipsnis

1. Šis Protokolas, kurio tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra vienodai autentiški, atiduodamas saugoti Jungtinių Tautų Organizacijos archyvuose.

2. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius išsiuntinėja šio Protokolo patvirtintas kopijas visoms Konvencijos 25 straipsnyje nurodytoms valstybėms dalyvėms.
